

פרשת בא

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בָּא אֶל־פְּרַעֲהוּ כִּי־אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת־לִבּוֹ וְאֶת־לֵב עֲבָדָיו לְמַעַן שְׂתִי אֶתְנִי
אֱלֹה בְּקִרְבּוֹ

מאור עינים (ר' מנחם נחום מטשארנאביל)

הקושיא מפורסמת שזכרו המפרשים איך נוטל ממנו הבחירה שהיה ראוי להיות חפשית. ועל פי דרכינו נשים לב לדקדק מלת אלה באמרו למען שתי אותותי אלה בקרבו הוא כאלו מורה באצבע על האותות שאלה הם אשר לנגד עיניו ובאמת לא למראה עיניו היה אמנם ענין יציאת מצרים שהיה הדעת בגלות אצל פרעה והוא כי העם אפילו בני ישראל לא ידעו את ה' אף על פי שהיה להם בקבלה מפי אבותיהם הקדושים אבות העולם מכל מקום בעבור שהיו דור רביעי נשכח מהם הדעת האמיתי שעליו אמר דוד המלך עליו השלום לשלמה בנו (דברי הימים א כ"ח, ט') דע את אלהי אביך וזהו עיקר הגלות שהיה דעת בגלות במצרים ולכן אמר פרעה הרשע מי ה' וגו' שכפר בעיקר שלא האמין רק בכשפים שהיה מכשף גדול ולא ידע את ה' כי אין מלבדו כתיב ואפילו כשפים שמכחישים פמליא של מעלה אין להם יכולת לפעול בלתי רצון השם יתברך כמבואר בש"ס במעשה ברבי חנינא בן דוסא ולכן כשרצה השם יתברך לגאול את עמו בני ישראל ממצרים שיהיה להם הדעת האמיתי ולהורות כי ה' הוא האלהים שהוא תקיף ובעל היכולת ובעל הכחות כולם אמר למען שתי אותותי אלה בקרבו בעבור שהוא כפר בעיקר בשביל חסרון געת ואמר מי ה' אצרך אותותי אלה בקרבו כלומר שהיה אצלו בגלות ועל ידי זה הצירוף יהיה תיבת אלהים בשלימות ויודע כי ה' הוא האלהים הוא התקיף ובעל היכולת ואין עוד מלבדו ואפילו כשפים כאמור:

ובזה יבואר קושית המפרשים הנ"ל כי הנה עיקר הבחירה הוא שאמר הכתוב (דברים ל', ט"ו) ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב וגו' ובחרת בחיים שם, י"ט ובמה יבחר אדם הטוב מן הרע אם לא בדעת כשיהיה לו לאדם דעת להבחין בין טוב לרע אז יוכל לבחור בטוב ולמאוס ברע והנה בגלות מצרים היה הדעת בגלות כאמור ולא היה אז הבחירה השלימה בדעת השלם כי זהו עיקר יציאת מצרים שיצא הדעת מהגלות ויכול להיות הבחירה בדעת משאל כן בגלות כשהיה אצלו במצרים הדעת אז גם הבחירה לא היה יכולה להיות ואם כן לא נטלו מפרעה הבחירה כלל שהרי לא היתה עדיין הבחירה כנ"ל שהרי נתהוה אחר כך בצאתם ממצרים ויצא הדעת מן הגלות אז היה על מה לחול הבחירה כאמור:

ועם זה יתבאר עוד קושית הרמב"ם והוא מבואר בזוהר חדש בשם קדמאי על ענין הבחירה שניתן לאדם חפשית וידעת השם יתברך איך יוכל להיות שניהם כאחד:

אך אמנם הנה כאשר אמרנו כי עיקר הבחירה הוא בדעת כשידע אדם את ה' בדעת שלם אז יש שכיכות לבחירה מה שאין כן בלא דעת אין שייכות לבחירה ובהיות כן הבחירה והידיעה הכל אחד כי במה בוחר האדם הלא בדעת והדעת של השם יתברך הוא הבחירה אם כן זהו עצם ידיעת הבורא ברוך הוא שהוא יודע הבחירה ואינם ענינים סותרים זה את זה רק הכל אחד כנ"ל והבן: